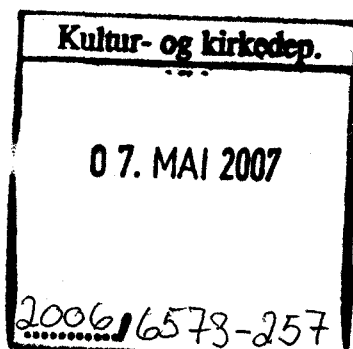

HØGSKOLEN I AGDER
Bibliotek tjenesten

Kultur- og kirke-departementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Gimlemoen 25 D, Serviceboks 422
4604 KRISTIANSAND
Telefon: 38 14 16 00
Telefaks: 38 14 16 01
Org.nr.: 970 546 200 MVA

Deres ref.: 2006/6573KU/KU2
NBA:amb

Vår ref.: 07/122

Dato: 30. april 2007

008

Bibliotekreform 2014 - høringsuttalelse

Generell kommentar

Bibliotekreform 2014 er en samlet plan for å videreutvikle biblioteksektoren som helhet under paraplyen Norgesbiblioteket. Planen inneholder en rekke viktige tiltak som det har vært arbeidet for i en årrekke. Vi mener det er viktig å komme i gang med de foreslåtte tiltakene snarest mulig, gjennom organisatoriske grep, bevilgninger og igangsetting av prosjekter.

Vi vil kommentere de tiltakene som vi mener er av særlig betydning for vår sektor.

Kommentarer til de enkelte målområdene

Målområde 1

Strategi 1.1 Tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester

Tiltak: Etablere en ABM-portal som felles inngang til nettbaserte kultur- og kunnskapsressurser

Tanken om en felles inngangsport til ressurser innenfor arkiv/bibliotek/museum er ideelt sett god, men vi mener likevel at etablering av en felles abm-portal bør utsettes. Tiltaket som går ut på å gjøre metadata tilgjengelig for ulike søkemotorer bør flyttes til programmet Norsk digitalt bibliotek. Vi vil understreke at det mest sentrale for utdanning og forskning er at tiltakene som er knyttet til Norsk digitalt bibliotek og tilgang til kunnskapskilder prioriteres.

Tiltak: Iverksette programmet Norsk digitalt bibliotek

Vi støtter tiltaket og mener at programmet må prioriteres. Prosjektet Norsk digitalt bibliotek ble lansert for flere år siden, og vi mener at tjenestene som er beskrevet i utredningen bør komme i drift snarest mulig. Alle offentlige bibliotek må trekkes inn i utviklingen av NDB – med en felles sømløs bibliotekportal for brukerne.

Bibliotek tjenesten	Gimlemoen 25 D, Serviceboks 422	4604 Kristiansand	Tlf 38 14 16 00	Faks 38 14 16 01
Bibliotek tjenesten	Kongensgt. 54, Serviceboks 422	4610 Kristiansand	Tlf 38 14 19 10	Faks 38 14 19 01
Bibliotek tjenesten	Grooseveien 36	4876 Grimstad	Tlf 37 25 33 10	Faks 37 25 33 11
Bibliotek tjenesten	Sykehusveien 4, Serviceboks 604	4809 Arendal	Tlf 37 00 40 50	Faks 37 00 40 51
Hovedbibliotekaren	Gimlemoen 25 D, Serviceboks 422	4604 Kristiansand	Tlf 38 14 11 10	Faks 38 14 10 01

Tiltak: Gi tilgang til sentrale kunnskapskilder gjennom lisenser og andre vederlagsordninger
Målsettingen er at alle bibliotek skal kunne tilby digitale tjenester og nettbasert innhold som er enkelt tilgjengelig. Det er en god tanke å gjøre et bredt utvalg av ressurser allment tilgjengelig, men dette vil være ressurskrevende. Det er derfor viktig å beskrive konkret hva som skal være allment tilgjengelig. Alle bibliotek bør ha tilgang til de norske kildene som allerede er digitalisert (leksika, ordbøker, tidsskrifter og aviser).

For UH-sektoren er tilgang til vitenskapelig informasjon grunnleggende for både forskning og undervisning. Målet må være at forskere og studenter skal ha tilfredsstillende tilgang til elektroniske vitenkilder uavhengig av institusjon. Forlagenes monopol/prisstruktur er en vesentlig hindring. Større bevissthet og insentivsystemer i forhold til "Open-Access-publisering" vil kunne bidra til bedre tilgjengelighet. Vi vil også peke på at det betales mva for elektroniske ressurser, mens trykt materiale er unntatt mva. Elektroniske ressurser bør behandles på samme måte som trykt materiale.

Konsortieløsninger og forhandlinger krever oppmerksomhet fra departementene (KD og KKD) samt ABM-utvikling.

Strategi 1.2 Digitalisere viktige innholdsressurser

Tiltak: Etablere et program for digitalisering av materiale i arkiv, bibliotek og museer

Vi ser det som viktig å etablere et digitaliseringsprogram. Digitalisering av kulturarvmateriale må gjøres i de nasjonale institusjonene med særlig ansvar for bevaring av norsk materiale. Det er viktig at programmet blir tildelt nok ressurser så man kommer fort i gang, og at det blir høyt tempo i programmet.

Strategi 1.4 Biblioteket som læringsarena

Tiltak: Etablere et fast samarbeid mellom bibliotekmyndighetene og utdanningsmyndighetene på nasjonalt nivå

Samarbeid mellom KD og KKD er nødvendig for å realisere intensjonene i Bibliotekreform 2014.

Tiltak: Utvikle verktøy og metoder for opplæring i informasjonskompetanse

Bibliotekene har lenge arbeidet systematisk med metoder og verktøy for opplæring og veiledning i informasjonskompetanse. Stadig større deler av samlingene er digitale, og kunnskap om bruken av kildene må formidles brukerne. Det er viktig å sette opplæringen i system og utvikle gode eksempler både når det gjelder metoder og verktøy.

Utdanningsmyndighetene må gripe fatt i spørsmålet om hvordan man best kan integrere veiledning i informasjonskompetanse i det ordinære utdanningsløpet – fra grunnskole til høyere utdanning.

Tiltak: Utvikle tilgang til vitenskapelig informasjon produsert ved universitet og høyskoler gjennom åpne digitale løsninger

Forskning fra offentlige institusjoner bør være mest mulig åpent tilgjengelig. Åpne institusjonsarkiv for forskning bidrar til å øke tilgangen til vitenskapelig informasjon. For å lykkes med størst mulig grad av åpenhet må det nedfelles retningslinjer som anbefaler forfattere å parallellpublisere vitenskapelige artikler i institusjonens publiseringsarkiv, samtidig som forfattere gjennom insentivordninger stimuleres til å publisere i åpne elektroniske tidsskrifter med referee-ordning. Dette er problemstillinger av nasjonal interesse der det bør gis klare nasjonale føringer.

Prosjektet NORA har vært i drift i 3 år. NORA er en nasjonal søketjeneste for vitenskapelig informasjon i åpne institusjonelle arkiv utviklet som en del av programmet Norsk digitalt bibliotek. Hovedmålet med prosjektet er å fremme en mer samordnet og kraftig utvikling av åpne institusjonelle arkiv i Norge. NORA er et vellykket prosjekt som har hatt stor innflytelse som stimulator for publiseringen av forskningspublikasjoner i åpne arkiv. NORA er en viktig overbygning for de norske arkivene, og også et viktig talerør i Open-Access-debatten, det er derfor av avgjørende betydning at NORA videreføres på permanent basis.

Målområde 2

Strategi 2.1 Styrke og utvikle de organisatoriske enhetene i Norgesbiblioteket

Tiltak: Iverksette et program for skolebibliotekutvikling

Vi ser positivt på all innsats for å styrke og utvikle skolebibliotekene. Dersom elever allerede i grunnskole og videregående skole lærer seg å bruke kvalitetssikrede digitale ressurser og kildehenvisninger vil de få en langt enklere studiestart ved universitet og høyskoler.

Strategi 2.3 Utvikle et brukerorientert og samarbeidende Norgesbibliotek

Tiltak: Etablere en transportordning for distribusjon av materiale mellom bibliotek i Norge
Høgskolen støtter dette tiltaket fullt ut.

Tiltak: Endre dagens biblioteklovgivning for å sikre samarbeidet i et nasjonalt biblioteknettverk

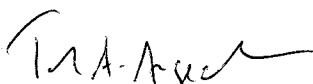
De aller fleste bibliotek er offentlige eller i høy grad offentlig finansiert. Juridisk er bibliotekene behandlet i forskjellige lover. Bibliotekene er organisert under ulike eiere, under ulike departement og med ulike krav og forventninger ut fra formål.

Det er et godt utviklet samarbeid mellom bibliotekene uavhengig av sektor. UH-sektoren er forankret i Universitets- og høyskoleloven med NOKUT-forskrift. I bibliotekutredningen fremheves behovet for å endre dagens biblioteklovgivning for å sikre samarbeidet i et nasjonalt biblioteknettverk. Utredningen sier at bibliotekloven "bør endres slik at den pålegger alle offentlige bibliotek å delta i biblioteknettverket, blant annet gjennom å yte fjernlån og ved kunnskapsdeling". For å konsolidere gjeldende praksis og skape god grobunn for videre utvikling for et samlet bibliotekvesen, er det viktig å få avstemt de ulike lovene som behandler biblioteksområdet.

Strategi 2.4 Utvikle redskaper og metoder for evaluering og kvalitetsheving av virksomheten i bibliotekene

Tiltak: Utvikle verktøy og metoder for evaluering og kvalitetsheving av virksomheten

Å videreutvikle dagens bibliotekstatikk slik at den kan fungere som styringsdata i forhold til ressursprioritering og bruk, og som kvalitetsindikator og grunnlag for benchmarking vil være verdifullt.

Tor A. Agedal
høgskoledirektør

Else-Margrethe Bredland
biblioteksjef